

+ یادداشت

برای خودتان حریم بسازید

جمیله وافی؛ فعال فرهنگی حوزه بانوان؛

مدرس حوزه و مسئول مؤسسه صدق حجاب

با تأملی در وضعیت فعلی حجاب و عفاف در کشور و ارزیابی و آسیب شناسی تلاش های صورت گرفته تاکنون در زمینه ترویج حجاب، به مواردی برخورد می کنیم که قطعاً به اصلاح نیاز دارد.

از مهم ترین آن ها:

یک: رفتارها برخاسته از یک پشتوانه و پس زمینه به نام «باور» هستند. هر عملی ناشی از یک نوع و یک سطح از باور افراد است و تفاوت رفتارها همچنین عمیق یا سطحی بودن آن ها مربوط به همین پشتوانه نگرشی است.

هرگونه تلاش برای تغییر یک رفتار ناهنجار بدون توجه و پرداختن به آن باوری که لایه زیرین و درونی این رفتار را شکل می دهد هیچ اثر ماندگار و واقعی نخواهد داشت. اگر هم نشانه هایی از تغییر مشاهده کنیم کاملاً موقت و تحت تأثیر شرایط شکل گرفته و امیدی به پایداری آن نیست. علائم این ناپایداری زمانی بروز می کند که طوفانی از شبهات، شایعات و وارونه نمایی ها در فضای حقیقی و مجازی برخیزد؛ در این زمان، رفتارها همچون شاخه هایی سست و غیرمتکی بر ریشه، یکی پس از دیگری محو شده و یا به ضد خود تبدیل می شود.

نمی خواهیم لزوم فعالیت های مبتنی بر تصحیح رفتار را منکر شده و بی ارزش بدانیم بلکه سخن در این است که به موازات و هم ردیف این گونه تلاش ها بلکه بیشتر و قوی تر از آن باید به اصلاح و ارتقای باورها [عقاید] و نوع نگاه انسان ها [به خود، خدا، عالم هستی و دیگران] بپردازیم.

لذا ضرورت دارد مجموعه های فرهنگی، تربیتی و افراد اثرگذار و دغدغه مند به این مهم دقت کرده و تغییرات جدی در زمینه محتوا و روش فعالیت خود اعمال کنند.

دو: آدمی فطرتاً منصف و به دنبال مصلحت، لذت و آرامش خویش است. حرکت انسان به سوی خوبی ها، زیبایی ها و قله های اخلاقی، رفتاری، به هیچ انگیزه دیگری جز این ویژگی خدادادی نیاز ندارد.

تنها به یک عامل محرک یا به عبارت بهتر تلنگری نیاز است که در این جهت، مربیان دلسوز از انبیا گرفته تا علما، معلمین، والدین و مجموعه های فرهنگی باید زمینه شناخت مصادیق حقیقی خوب و بد، لذت و رنج، زیبایی و زشتی را فراهم آورند.

قابل توجه است که قرآن کریم به عنوان فلسفه حجاب برد و نکته تأکید دارد:

۱- زنان مؤمن با رعایت پوشش کامل، به عفت و تقید شناخته شده و گویی حرمی بین خود و نامحرم ایجاد می کنند که بالتبع در معرض کمترین آسیب و اذیت اجتماعی از سوی دیگران قرار می گیرند.

۲- حفظ حدود حجاب (با تمام ابعادش) طهارت جان و قلب را برای بانوان و نیز مردان جامعه، به ارمغان می آورد.

شاید بتوان گفت نکته اول بیشتر جنبه حسی و ظاهری داشته و نکته دوم بیشتر به جهت روحی و معنوی اشارت دارد.

اگر همین دوئمره حجاب اسلامی با شیوه های جذاب و مؤثر برای آحاد جامعه (چه زن و چه مرد) تبیین شده و به باور آن ها تبدیل شود؛ برای تشویق به حفظ این هنجار شرعی و عقلی (حجاب) کفایت می کند. در صورتی که دختران و زنان مسلمان حقیقتاً منافع فردی و خانوادگی خود را در گرو حفظ حریم عفاف و حجاب دانسته

و دریابند که بابتی حجابی، آرامش و آسایش روحی، روانی و جسمی آن ها در هم می ریزد و آسیب می بیند خود به خود به سمت آن نمی روند.

البته درباره شیوه انتقال این آموزه ها سخن بسیار است که در جای خود باید گفت.

متأسفانه اکثر آسیبک استدلال بر لزوم رعایت حجاب اسلامی این مفهوم را به ذهن دختر نوجوان و جوان و بانوان مآلقا می کند: تو باید حجم وسیعی از محدودیت ها و سختی ها را بپذیری و تحمل کنی تا دیگران راحت باشند و به سختی و رنج و حرام نیفتند!

بپذیریم که این فلسفه چندان شوق و انگیزه ای برای پایبندی به حدود حجاب اسلامی در انسان ایجاد نمی کند. لذا به نظر می رسد یکی از مهم ترین اصلاحاتی که باید صورت گیرد در فهم و تفهیم فلسفه حقیقی حجاب اسلامی است.

به رسمیت شناختن دیدگاه ها

والدین باید به دختران خود با محبت کمک کنند تا بتوانند نوع پوشش خود را بر اساس اعتقاد دینی و فرهنگ دینی انتخاب کنند. این انتخاب علاوه بر به رسمیت شناختن نظرات و احساسات آن ها، باعث ایجاد حس اعتماد و احترام متقابل در خانواده می شود. اگر دختران احساس کنند که صدای آن ها شنیده می شود، این احساس به آن ها کمک می کند تا با آگاهی، اطمینان و خود باوری انتخاب کنند.

مواجهه با مقایسه ها

مقایسه دختران با یکدیگر یا با الگوهای رسانه ای می تواند تأثیرات منفی بر روی عزت نفس آن ها بگذارد. والدین باید به دختران کمک کنند تا ارزش های درونی خود را درک کنند و به جای مقایسه، بر روی رشد شخصی متمرکز شوند. این امر می تواند با ایجاد فضایی بی تحقیر و حامی در خانواده محقق شود. تا دختران خود را شایسته و ارزشمند بدانند و بدانند که حجاب به عنوان یک اصل باعث رشد و موفقیت و ایجاد آرامش در آن ها خواهد شد.

راهکاری برای علاقه ندارها

در شرایطی که دختری به حجاب علاقه ای ندارد، خانواده باید با او به آرامی صحبت کند و به احساسات او گوش دهد. برخورد اجبارآمیز در این زمینه می تواند نتیجه معکوس داشته باشد و دختران را نسبت به حجاب بدبین کند. بنابراین، والدین باید به عنوان حامی عمل کنند و به سؤالات و نگرانی های دختران پاسخ دهند. تا آنان را به درک عمیق تری از حجاب و تأثیرات مثبت آن راهنمایی کنند.

حجاب یک پیوند اجتماعی

ایجاد فضایی مثبت و پرمحبت در خانواده یکی از کلیدهای تربیت دختران با حجاب و عقیف است. برگزاری فعالیت های خانوادگی مانند سفرهای مذهبی، جلسات دعا و آموزش های مرتبط می تواند تأثیرات مثبتی بر رشد شخصیت دختران داشته باشد. باید به دختران آموزش داده شود که حجاب تنها یک انتخاب شخصی نیست، بلکه آن ها می توانند با رعایت آن یک پیوند اجتماعی و فرهنگی با سایر افراد جامعه برقرار کنند و درسایه آرامش روح و روان به بسیاری از موفقیت ها برسند. یک خانم با حجاب، برای پدرش افتخار، برای برادرانش عزت و برای همسرش مانند گنجی و برای فرزنداننش بهترین الگوست.

